

**Journal Of
Business Research
Turk**
www.isarder.org

Mobilyacılık Sektöründe Maliyet Muhasebesi Uygulamaları Üzerine Bir Araştırma: Antakya Örneği

*A Research Study on Cost Accounting Practices in the Furniture Sector:
The Case of Antakya*

Mehmet ÖZBİRECİKLİ

Mustafa Kemal Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Antakya-Hatay, Türkiye
orcid.org/0000-0001-5539-4658
mozbirecikli@yahoo.com

Leman Meltem TÜFEKÇİ

Mustafa Kemal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Antakya-Hatay, Türkiye
orcid.org/0000-0002-3924-2571
meltemt.1990@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, mobilyacılık sektöründe el yapımı geleneksel üretimden çağdaş teknoloji kullanımına dayalı üretime geçmekte olan Antakya'da mobilya sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin üretim maliyetinin hesaplanması, kontrolü ve analizine yönelik yöntem ve teknikleri kullanma düzeylerinin tespit edilmesi suretiyle uygulamada eksik görülen hususların giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi ve önerilerin sektördeki işletmelerle paylaşılarak Antakya ölçeğinde işletmelerin uygulamalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında Antakya'da faaliyet gösteren mobilya işletmelerinden iradi olarak seçilen 66 mobilya işletmesinin yönetici veya sahibi ile yüz yüze görüşme yoluyla anket uygulanarak veri toplanmıştır. Elde edilen veriler arasındaki ilişkiler Ki-kare testi ve Çapraz Tablolar (Crosstabs) analizi yapılarak analiz edilmiştir. Araştırma kapsamındaki şirketlerin yaklaşık olarak yarısının üretilen birimlerin maliyetinin hesaplanmasında Standart Maliyet Yöntemini, yarısının da Fiili Maliyet Yöntemini kullandığı tespit edilmiştir. Ayrıca şirketlerin çoğunun karar verme sürecinde başa baş noktası hesaplaması yaptıkları, ancak katkı payı analizi ile malzeme ve işçilik maliyeti analizi yapmadıkları ve çağdaş yönetim muhasebesi yaklaşımlarını kullanmadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Antakya'da Mobilya Sektörü, Maliyet Hesaplama Yöntemleri

Abstract

This study aims to provide contribution to furniture enterprises with suggestions generating from the present study by determining to what extent furniture enterprises in Antakya, which have experienced transition from handmade traditional furniture production to using contemporary technology in furniture production, use methods and techniques for cost calculation and control. Data were gathered by applying questionnaire through face to face interview to the manager or owner of 66 furniture enterprises selected volitionally from furniture enterprises operating in the city Antakya. The data obtained through the questionnaire were processed by means of the

SPSS program in order to prepare frequency tables and make Ki-Kare test and Cross-table (Crostabs) analysis to determine if there is a relationship between some elements herein. We revealed that approximately fifty percent of the surveyed enterprises use Standard Costing Method and fifty percent of them uses Historical Costing Method in calculating cost of units produced. We also determined that most of the surveyed enterprises make break-even point analysis in their decision making process, however most of them don't make contribution margin analysis and material-labour cost analysis and don't use contemporary managerial accounting approaches herein.

Keywords: Furniture Sector in Antakya, Cost Calculation Methods

GİRİŞ

Tarihsel mekanlar, tarımsal ürünler, mutfak kültürü gibi zenginlikleri olan Antakya'da mobilya imalatının da geçmişi yıllar öncesine dayanmaktadır. Günümüz Antakya'sında gelişme çabası içinde olan mobilya sektöründe faaliyette bulunan işletmeler için fiyatlandırma ve maliyet kontrolü gibi rekabet unsurlarının dikkate alınması sektörün gelişmesinde önemli hususlardan biridir.

Bu itibarla bu çalışmada mobilyacılık sektöründe el yapımı geleneksel üretimden modern teknoloji kullanımına dayalı üretime geçmekte olan Antakya'da mobilya sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin üretim maliyetinin hesaplanması, kontrolü ve analizine yönelik yöntem ve teknikleri kullanma düzeylerinin tespit edilmesi suretiyle uygulamada eksik görülen hususların giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi ve önerilerin sektördeki işletmelerle paylaşılarak Antakya ölçeğinde işletmelerin uygulamalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Üç bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde, mobilyanın gelişim süreci ve Antakya'da mobilyacılığın tarihçesi, Dünya ve Türkiye açısından mobilya sektörünün genel durumu ve Türkiye'de mobilyacılık sektöründe yaşanan temel sorunlar hakkında bilgi verilmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde özellikle ülkemizde faaliyet gösteren mobilya işletmeleri üzerine yapılan araştırma çalışmalarına yer verilmektedir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise Antakya'da faaliyet gösteren mobilya işletmelerinin maliyet hesaplaması ve maliyet kontrolüne yönelik yöntem ve teknikleri kullanma düzeylerini tespitiye yönelik yapılan araştırmada elde edilen bulgulara, bulgulardan çıkarılan sonuçlara ve bu sonuçlar doğrultusunda sunulan önerilere yer verilmektedir.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Mobilya Kavramı

Mobilya kelimesi Latince kökenli “mobillius” kelimesinden türemiş ve Türkçe 'ye kavram ve sözcük olarak sonradan geçmiştir. Bu kelime İtalyanca'ya “mobilia”, Fransızca'ya “mobililer”, Almanca'ya “möbel”, İngilizce'ye “furniture” olarak girmiştir (Toksarı, 2004: 3). Türk Dil Kurumu (TDK)'ya göre ise kelime anlamı olarak dilimize İtalyanca “mobillia” kelimesinden geçmiştir. Mobilyanın sözlük karşılığı “Oturulan, yemek yenilen, çalışılan, yatılan yerlerin döşenmesine yarayan taşınabilir eşyaya verilen genel ad, möble” olarak tanımlanmıştır (tdk.gov.tr).

TSE (Türk Standartlar Enstitüsü) 'nin tanımına göre mobilya; oturma, yemek yeme, çalışma, yatma vb. yaşamsal faaliyetlerin devam ettirilmesinde kolaylık ve rahatlık sağlayan; parçaların büyük çoğunluğu masif, lifli, yongalı ve tabakalı ağaç malzemelerden yapılan sabit ve taşınabilir eşyadır (Ceylan, 2009: 19).

Bir başka tanımda mobilya, işlevsel ve estetik değerinden dolayı sanat ve tekniği birleştiren bir ürün, eleman olarak tanımlanmıştır. Yaşanılan mekânların daha kullanışlı ve konforlu olmasını etkilemesi ile işlevsel değerini, göze güzel ya da çirkin gözükmesini etkilemesi ile estetik değerini ortaya çıkarmıştır (Toksarı, 2004: 3).

1.2. Mobilyacılığın Tarihçesi

Mobilya ilk zamanlarda sadece insanların ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılmış olsa da zamanla bir prestij aracı haline gelmiştir. Örneğin eski Mısır'da koltuk ve sandalyeler sadece yüksek mevkideki insanların kullanımına sunulmuştur. Bu anlayışın günümüzde belirli yerlerde devam ettiği görülmektedir (Yaylı, 2014: 3).

Mobilyacılık antik çağdan günümüze kadar değişim ve gelişim göstermiştir. İnsanların gereksinimlerinin artması, yapım alet ve makinelerin icadıyla da mobilya stil ve modellerde gelişme hızlanmış, sanatkarlar kendilerine özgü bir estetik, beceri ve düşüncelerini mobilyaya yöneltmişlerdir. Yaşadıkları çağın yaşayış tarzı ve sanat üslubunu da mobilyaya yansıtmışlardır (Andaç, 2008: 4).

Mobilyacılığın tarihsel süreci şu şekilde sınıflandırılabilir (Andaç, 2008: 4):

- İlk Çağ (Antik Çağ) Mobilyası (M.Ö. 4000-M.S. 476)
- Orta Çağ Mobilyası (M.S. 476-1453)
- Rönesans Mobilyası (M.S. 1453-1550)
- Barok ve Rokoko Mobilyası (M.S. 1550-1774)
- Yeni Çağ Mobilyası (M.S. 1774-1789)
- Yakın Çağ Mobilyası (M.S. 1789-1900)
- Çağımız Mobilyası (M.S. 1900-....)

İlk çağ mobilya yapımında hiyerarşi yapısı ele alınmış ve kişilerin statülerine göre mobilyalar yapılmıştır. Bu çağ da insanların ölümden sonraki hayata inanmaları, yaşamlarını etkilemiş ve bu inaniş her türlü objelerine yansımıştır. Eski Mısır, Yunan ve Roma mobilyasına Antik Mobilya da denilmektedir (Andaç, 2008: 4).

Ortaçağ'da mobilyalarda daha çok Roman ve Gotik sanatı kullanılmıştır. Aynı zamanda Bizans ve Arap devletleri ile Türk beylikleri bu çağa damga vuracak farklı örnekler sergilemişlerdir. Bu dönemde mobilya olarak sandıklar kullanılmış, sedirlerde oturulmuş, yer sofraları kurularak yemekler yenmiş, eşyalar duvarlara yapılan raflara, gömme ahşap dolaplara konmuştur (Akyüz, 1998: 5).

Rönesans uzun yıllar süren ortaçağın feodal düzenine, ekonomik ve kültürel yapısına karşı bir tepki olarak doğmuştur. Yeniden doğuş, canlanış ve diriliş anlamına gelen Rönesans sosyal, ekonomik, bilim, sanat gibi her alanda kendini göstermiştir. Rönesans'ın kaynağı olan İtalya'da mobilyacılık önemli gelişmeler sağlamış, İtalyanlar sanatsallıklarını bu alanda da göstermişlerdir. Rönesans mobilyacılığında sadeliği esas almış, oyma ve kabartmaları güzel işlemiştir. Yağlı boya kullanılarak dolap kapaklarına gerçek bir tablo değeri taşıyan resimler yapılmış ve marangozluk yerini el işçiliğine, mobilya ustalığına bırakmıştır. Bu dönemin en gözde mobilyaları sandık, büfe, kabine, karyola, masa, etajer, sandalye ve koltuklardır. Bu mobilyaların her biri kendi arasında uyumlu ve dekora uygun yapılmıştır (Andaç, 2008: 5 ; Toksarı, 2004: 11).

Barok mobilyası Rönesans döneminden sonra ortaya çıkmış ve Rönesans'a göre daha serbest biçimde ve gösterişli öğeler kullanılarak zenginlik ve güç gösterisi belirtilmiştir. Daha çok saray sanatı şeklinde kullanılan Barok, kabartmalı, oymalı biçimde, çok süslü ve zahmetli ürünler ortaya çıkarır (Andaç, 2008:5).

Rokoko mobilyasıyla hiyerarşi ortadan kalkmış ve mobilyalar daha hafif olmuştur. Rokoko doğa cisimlerinin fazlaca kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır. Bu dönem mobilyalarında gene oymalar kullanılmış fakat kabarık oymaların yerini ince işlenmiş derin oymalar, canlı ve kontrast renklerle fantezi ürünü düzgün biçimde olmayan şekiller bolca kullanılarak mobilyaya yansıtılmıştır (Andaç, 2008:5).

Yeniçağ mobilyası, Rokoko'nun gösterişine tepki olarak doğmuştur. Bu dönem stilleri “neo-klasizm” veya “Yeni klasiklik” olarak bilinmektedir. Sırasıyla İtalya, Fransa, Almanya ve diğer Avrupa ülkelerinde gelişen ve eski Yunan ve Roma örneklerine dayanan bir sanat üslubu olarak da bilinir (Andaç, 2008: 6).

Yakınçağ'da mobilya çalışmaları modern stile geçiş veya yenileme dönemi olarak adlandırılmaktadır. Yenileşme döneminin en önemli çalışmaları Almanya'da gerçekleştirilmiş ve günümüz mobilyasını hem şekil hem de konstrüksiyon yönünden etkilemiştir. 19.yüzyıla kadar yalnız saray ve çevresine yönelik olan mobilya gereksinimi, sosyal değişimler ve ekonomik gelişmeler ve 19.yüzyılın ortalarına doğru ağaç işleme makinelerinin bulunuşu ile geniş halk kitlelerine doğru yayılmaya başlamıştır. Makine sanayinin gelişmeye başlaması ile özellikle Avusturya, Fransa ve İtalya'da sürekli üretim mobilyası “Hazeren” sandalyelerin yapımı da başlamıştır. Hezaren bir tür bambu ve Hint kumaşının adı olup, yerliler tarafından bu kamışlardan bükülerek ve ağaç lifleriyle örülerek yapıldığı için bu adı almış olduğu söylenebilir. Aynı yöntem günümüzde çok kullanılan hasır sandalye veya koltuklara da uygulanmaktadır (Toksarı, 2004: 12).

Çağımız mobilyasıyla geçmiş dönemlerdeki akımlar etkilerini yitirmiş ve modern sanata geçilmeye başlanmıştır. Kullanım amacına ve malzemeye uygun mobilya üretilmiş, kullanışlı ve rahatlığı esas alan yapım stili her ülkeye göre farklılık göstermiştir. Rönesans ve Fransız devriminin etkileri, insanı konu alan sanatın geniş kitlelere ulaşmasıyla mobilyayı oldukça etkilemiştir. Bu dönemde buhar makinesinin bulunuşu, makine yapımları, elektrik motorunun bulunuşu, mobilya endüstrisinin oluşumunu hızlandırmıştır. Modern mobilya dönemi ile mobilyada kullanışlılık ve rahatlık esas alınmıştır (Andaç, 2008: 6).

1.3. Antakya'da Mobilyacılığın Tarihçesi¹

Bilindiği üzere Antakya, İskenderun ve havalisi 1. Dünya savaşının sona erdiği 1918 yılı sonlarında Fransızların işgaline uğramış, 20 Ekim 1921 tarihinde Fransa ile imzalanan Ankara İtilafnamesi ile “İskenderun Sancağı” adı ile Fransız yönetimi altındaki Suriye sınırları içinde kalmıştır.

1920'li yıllara kadar Antakya evlerinde mobilya kullanılmamış. Sedir (kerevit) ve livan varmış. Yer sofrasında yemek yenirmiş. Sadece birkaç zengin kişinin evinde dışarıdan getirilmiş bazı mobilyalar varmış. Şehirde birçok marangoz, doğramacı ve işevci (evlerin ince doğrama işlerini yapanlar) bulunmaktaymış, ama hiç mobilya ustası

¹ Bu başlık altında yer alan açıklamalar yazar Mehmet Tekin'in, Antakyalı mobilya ustası Keskin Keser ile yapmış olduğu mülakat notlarından alınmıştır.

yokmuş. İşgal ile gelen Fransız memur ve subayların talebi üzerine mobilyaya ihtiyaç duyulmuş ve ilk mobilya üretimini 1920’li yılların ortalarında, iyi bir marangoz olan Hammed (Muhammed) Usta gerçekleştirmiştir. Hammed Usta’nın dükkânı Müftüzade sabunhanesinin yanındaki dar sokakta bulunmaktaymış.

Hammed ustanın ilk kalfası Naci Bazarbaşı mesleği öğrenince ustadan ayrılıp kendi dükkânını açmış. Çalışkan bir öğrenci olan, fakat yazdığı bir yazı yüzünden Fransız idareciler tarafından okula devamı engellenen kardeşi Mazlum 1929 yılında okulu bırakıp ağabeyinin yanında çırak olarak işe başlamış ve kalfa, usta ve nihayet ortak olmuş. 1930’lu yıllarda Hammed Usta işi bırakmış ve onun işini kalfası Ömer Seçkin sürdürmüştür.

Nisan 1931 başlarında marangozlar ve işevciler, Neccar (Marangoz) Esnafı Cemiyeti adıyla bir cemiyet kurmuşlar ve 15 Nisan 1931 günü cemiyetin beyannamesini Antakya Kaymakamlığı’na vererek yasal statü kazanmışlardır.

Açtıkları işyerinde çalışmalarını sürdüren Bazarbaşı Naci ve Mazlum kardeşler ürettikleri kaliteli ve özgün ürünlerle kendilerini kabul ettirmiş ve Hammed Usta’dan sonra en iyi mobilyacı olarak tanınmışlardır. Yaptıkları mobilyalar Fransa’ya kadar gönderilmiştir. Hammed Usta’nın iki oğlu da şehrin ilk döşemecileri olarak bilinir.

Bu dönemde Antakya’da ahşap (ağaç) işleriyle uğraşan esnaf yaptıkları işin niteliğine göre birkaç gruba ayrılmıştır. Bunların sayıları 1935 yılında şöyledir:

İnce tahta işi yapanlar (Mobilyacılar dahil): 21 atölyede 66 usta-kalfa, Doğramacılar: 40 atölyede 55 usta-kalfa, İnşaatta çalışan marangozlar: 82 usta-kalfa, Bıçkıcılar: 20 usta,

Buna göre 1935 yılında çarşıda mobilyacılar dahil, ağaç işleri alanında 223 eleman çalışmaktaymış.

Şehirde, dışarıdan gelen ailelere özenen varlıklı aileler ve Sancak idaresinde görevli yönetici ve memurlar mobilya edinmeye başlayınca, piyasada mobilyaya talep artmıştır. Buna paralel olarak mobilya yapanların sayısı da artmıştır. Ama ustaların artmasıyla ortaya çıkan rekabet, fiyatların düşmesine yol açmıştır. Bu yüzden şehrin önde gelen mobilya ustaları bir birleşmeye karar vererek “Şirket” adı altında bir ortaklık girişimi ile bir araya gelmişlerdir.

Antakya’da mobilyacılıkta ilk ortaklık girişimi ve ilk kolektif esnaf hareketi olan bu gayri resmi oluşum herkes tarafından sadece “şirket” olarak bilinirmiş. Şirket 1935 veya 1936 yıllarında mobilya ve marangoz ustalarından Naci Keser, Mazlum Keser, Selahattin Ergüner (Ahi), Ömer Seçkin, Şemsi Altıntaş, Abbuş (Çolak Abbuş), Suphi Genco, Mustafa Kınay (Çömlekçi) tarafından kurulmuştur. Yeri, Uzunçarşı’da, Kurşunlu Han yakınında, Eczacı Dimitri’nin yanında olan Şirket’te ağaç satım işi de yapılmış. 1936 yılında ürettikleri mobilyalarla İzmir Fuarına katılmış ve büyük rağbet görmüşlerdir. 1937 yılında bazı ustalar bu oluşumdan ayrılmış, Mazlum Keser, Naci Keser ve hızar ustası Selahattin Ergüner (Ahi) ortaklığı sürdürmüşlerdir.

Hatay Türkiye’ye katıldığında mobilyacılık sektörü Türkiye’nin diğer şehirlerine oranla daha gelişmiş durumdaymış. Ancak hem 2.Dünya Savaşı’ndan dolayı yaşanan sıkıntılar, hem de yetişkin erkeklerin 9 kur’a birden askere alınması diğer sektörler gibi mobilyacılığı da olumsuz etkilemiştir. Savaş sona erince 1945 yılında ortaklık İskenderun’a açılmış ve Naci Keser’in idaresinde Raif Paşa Caddesinde bir iş yeri açılmıştır. Mobilyacılık yanında hızarlılık işleri ve kereste ticareti de yapmışlardır.

Antakya mobilyacıları ise kısa sürede yeniden toparlanmış ve diğer illere mobilya ihraç etmeye başlamışlardır.

1949 yılında esnaf ve sanatkârların bağımsız olarak örgütlenmelerini sağlayan 5373 sayılı Esnaf Dernekleri ve Esnaf Birlikleri Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle Antakya'da marangozlar, mobilyacılar ve hızarıcılar tarafından "Hatay Marangozları Yardımlaşma Derneği" Semerciler Mescidi'nde kurulmuştur. Derneğin yönetim kadrosunda Selahattin Ergüner, Cemil Yiğit, Mustafa Ersoy, Mehmet Çağlar, Mustafa Emir, Mazlum Keser, Mustafa Kınay, M.Okur, Suphi Araç, Bekir Alkanlı, Tahir Elçi ve Nizamettin Kanmaz bulunmuştur. Dernek merkezi 1960 yılında Yeni Cami medresesinin odalarından birine taşınmış ve 1974 yılına kadar burada faaliyet göstermiştir.

Antakya'da hızarların kurulması marangozların ve mobilyacıların işini kolaylaştırmış, ama bu gelişme o güne kadar bu görevi sürdüren testerecileri işsiz bırakmıştır. 1950 yılında Antakya'da 13 adet hızar makinesi varmış. Aynı yıl İskenderun'da Naci Usta, kardeşi Yahya ile ortaklık kurup Antakya ortaklığı ile bağlarını kesmişlerdir. Ahşap oymacılığı ile model ve desenlerin zenginleştiği, ama ekonomik sıkıntılarının henüz atlatılmadığı bu dönemde halkın en büyük talebi gelin sandığı, koltuk, kanepeler, ayna çerçevesi ve benzeri ev eşyaları olmuştur.

Mobilyacıların "Şirket"inden en son 1955-56 yıllarında Selahattin Usta ayrılmış, Mazlum Keser tek başına kalmıştır. Mazlum Usta, mesleğinin zirvesine çıkmış, değerli ustalar yetiştirmiş, çizdiği özgün modellerle mesleğe katkıda bulunmuş, bu nedenle eski ve yeni bütün ustaların takdir ve hayranlıkla bahsettiği örnek bir usta olmuştur. 1970 yılında Mazlum usta mobilyacılığı bırakmış, diğer ustalar ayrı ayrı işyerlerinde üretime devam etmiş ve kalfalar yetiştirmişlerdir.

Hammed Usta ile Şirket ortakları Naci ve Mazlum ustaların yetiştirip 1950'li ve 1960'lı yıllarda Kurşunlu Han ile civarındaki işyerlerinde çalışmakta olan ve "Hatay Marangozları Yardımlaşma Derneği" kurucuları olarak yer alan ustalar listesine eklenebilecek başlıca mobilya ustaları, Rakkas Ömer, Münir Dolapçı, Suphi Dener, Deli Hacı, Abbuş Bilen, Deli Muzaffer, Çağlar kardeşler (Mehmet, Ahmet, Ali), Yusuf Ekin ve Şemsi Altuntaş'tır.

1960'lı yıllarda Antakya, Türkiye'nin önemli mobilya üretim merkezlerinden biri olmuştur. Bu yıllarda Antakya, İstanbul ve Ankara'da piyasası olan, Türkiye'nin her tarafında tercih edilen mobilyaların üretildiği bir üretim merkezi haline gelmiştir. Bu dönemde Antakya mobilyaları Kuveyt Fuarı'nda teşhir edilmiş, gerek model, gerekse kalite bakımından ilgi ve beğeni toplamıştır. Şehirde hazır mobilya ticareti de bu yıllarda başlamıştır.

Antakya'da Mayıs 1969 sonlarında Ulucami arkasında marangozlar, kunduracı ve mobilyacılar çarşısında yangın çıkmış, 25 dükkân ve 10 ev yanmıştır.

1970'li yıllarda mobilyacılık, ceviz ya da gürgen ağacından imal edilmiş klasik mobilyaları ile Antakya'nın adını Türkiye'ye duyurmuş en önemli sanayi kollarından biri haline gelmiştir. Ceviz ağacı bulunmaz olunca mobilya üretiminde fırınlanmış gürgen kullanılmıştır. O dönemde kalite yüksek, fiyat uygun olduğundan, yurdun birçok illerinden gelen mobilya talepleri karşılanmış, hatta Irak, Arabistan gibi ülkelere mobilya ihraç edilmiştir. Ancak bunu takip eden dönemde hazır mobilya ve katalog

üzerinden sipariş yaygınlaşmaya, bir kısım iş yerleri kataloglardaki modelleri üretmeye, büyük bir kısmı da hazır fabrikasyon mal satmaya başlamıştır.

1974 yılında Dernek merkezi Esnaf Kefalet Kooperatifi'nin bulunduğu binaya taşınmıştır. “Hatay Marangozları Yardımlaşma Cemiyeti”nin adı, 1983 yılında “Antakya Hızarıcılar ve Marangozlar Derneği” olarak değiştirilmiştir. Derneğe, 1949 yılından Oda'ya dönüştüğü 1991 yılına kadar, Selahattin Ergüner, Mazlum Keser, Mustafa Lütfi Emir, Cemil Yiğit ve Mustafa Bulut başkanlık etmiştir.

1991 yılında 3741 sayılı Kanun gereği esnaf dernekleri “Esnaf Odaları”na dönüştürülmüştür. Bunun üzerine, Antakya Marangozlar Derneği, “Antakya Marangozlar ve Hızarıcılar Esnaf ve Sanatkârlar Odası” adını almıştır. İlk oda başkanlığını Mustafa Bulut 2005 yılına kadar sürdürmüştür. 2005 yılında başkanlığa Mehmet Ali Yapar seçilmiştir.

2010'lu yıllarda Ortadoğu'da çıkan olaylar Hatay'da iş hayatını olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuzlukları gidermek, Antakya mobilyacılığını geliştirmek ve fabrikasyon mobilya ile rekabet edebilmek amacıyla 2014 yılında, 100 ortak tarafından Narlıca civarında 465 dönüm arazi üzerinde 100 işyeri barındıran “Antakya Mobilyacıları İhtisas Sanayi Sitesi”nin inşaatına başlanmıştır. Yine aynı yıl başlatılan ATSO'nun öncülüğünde, ANMOGEP (Antakya Mobilyacılığını Geliştirme Projesi) ile, Antakya Küçük Sanayi Sitesi'nde 2.098 m² alan üzerinde tüm mobilyacı esnafının yararlanabileceği ve en modern araçların bulunduğu bir Mobilya Ortak Kullanım Tesisi'nin yapımı gerçekleştirilmiştir.

Kasım 2016'da Antakya'da “Hatay Mobilya Fuarı” düzenlenmiştir. Bu fuarların zenginleştirilerek devam ettirilmesi planlanmaktadır.

1.4. Dünya Mobilyacılık Sektörüne Genel Bir Bakış

Son yıllarda artan rekabet karşısında ekonomik ölçekte ve dünya standartlarında üretim yapan tesisler ve bayilik teşkilatları kurularak mobilyacılık sektörü, bütün ülkelerin dış ticaretinde önemli bir kalem olan büyük bir sektör haline gelmiştir (Doğaka, 2014: 1).

Centre for Industrial Studies (CSIL)'in 2015 yılında yaptığı araştırmaya göre dünya mobilya üretimi 2014 yılında yaklaşık 480 milyar dolardır. Yüksek gelirli ülkelerin bu mobilya üretimindeki payı da %39'tur. Orta ve düşük gelire sahip ülkeler ise %61 ile ilk kez 2010 yılında mobilya üretimindeki payın yarısı seviyesini aşmıştır (CSIL, 2015: 3).

Yine CSIL'in 2015 yılında yaptığı araştırmaya göre, dünyada mobilya üreten önemli ülkelerin başında Çin, ABD, Almanya, İtalya ve Hindistan gelmektedir. 2014 yılı itibarıyla mobilya üretimi yaklaşık 480 milyar dolardır. Bu değer %30'u ihrac edilirken, %70'i üretim yapılan ülkelerde tüketilmektedir (CSIL, 2015: 3).

Dünya mobilya ihracatı 2009 yılında 108,2 milyar dolar civarında iken 2014 yılında 178,8 milyar dolar seviyesine çıkmıştır. Dünya mobilya ihracatında büyük ölçüde AB ülkeleri söz sahibidir. Almanya ve İtalya önde gelen en büyük üretici ve ihracatçılarıdır. Polonya, Fransa, Danimarka, Belçika, İsveç, Avusturya, İngiltere ve Hollanda ise diğer önemli mobilya ihracatçılarıdır. Çin mobilya ihracatında hızla büyüyerek Almanya ve İtalya'yı geride bırakmıştır (T.C Ekonomi bakanlığı, 2016: 13). Tablo 1'de 2013 ve 2014 yıllarında dünya mobilyacılık sektöründe en çok mobilya

ihracat yapan 20 ülkenin ihracat rakamları gösterilmiştir. Buna göre Çin'in 2014 yılındaki toplam ihracat payı kendisinden sonra gelen Almanya'nın ihracatının yaklaşık 5 katıdır ve 2013 yılına göre bu pay artmıştır. Türkiye'de mobilya ihracatı her geçen yıl daha yukarılara çıkmıştır. 2013 yılında 19. sırada iken 2014 yılında 14. Sıraya yükselmiştir.

Tablo 1: Dünya Mobilya İhracatında İlk 20 Ülke - Milyon ABD \$

Sıra	Ülke	2013	2014	2014 Ülke Payları (%)
1	Çin	169.599	178.841	33,9
2	Almanya	60.083	60.623	7,5
3	İtalya	12.947	13.502	6,7
4	Polonya	11.592	11.964	6,2
5	ABD	9.873	11.117	4,9
6	Meksika	8.188	8.761	4,3
7	Vietnam	6.682	7.719	3,4
8	Kanada	4.060	6.107	2,3
9	Çek Cumhuriyeti	3.948	4.159	2
10	Fransa	3.137	3.623	1,7
11	İngiltere	2.971	2.965	1,6
12	Malezya	2.353	2.801	1,4
13	Romanya	2.416	2.542	1,4
14	Türkiye	2.106	2.431	1,4
15	Danimarka	2.237	2.422	1,4
16	İsveç	2.194	2.417	1,3
17	Hollanda	2.399	2.323	1,3
18	İspanya	2.247	2.300	1,3
19	Portekiz	2.169	2.293	1,0
20	Endonezya	1.638	1.849	1,0

Kaynak: ITC-International Trade Center (Uluslararası Ticaret Merkezi)-Trademap

Türkiye dünya mobilya ithalatında ilk 20 ülke arasında yer almamıştır. Dünya mobilya ihracatında ilk 15 ülke arasına giren Türkiye'nin, ithalat rakamlarında gerilerde kalması mobilyacılıkta dışa bağımlı olmadığını ve dış ticaret açığı vermeden büyüdüğünü göstermektedir.

1.5. Türkiye Mobilyacılık Sektörüne Genel Bir Bakış

19.yüzyılda orman ürünleri sanayisine yapılan yatırımlarla birlikte ülkemizde mobilya endüstrisi gelişmeye başlamıştır. Ülkemizin en köklü sektörlerinden biri haline gelen mobilya sektörü, genellikle geleneksel yöntemlerle çalışan atölye tipi, küçük ölçekli işletmelerde görülürken, son yıllarda orta ve büyük ölçekli işletmelerde de görülmeye başlamıştır. Bunun sebebi, nüfus artışları, kentleşmenin hızlanması, insanların sosyal ve kültürel durumlarındaki farklılıkların ortaya çıkmasıyla bu sektöre olan talep artmıştır ve firmaların sayıları gittikçe artmıştır (Demirci, 2004: 21).

Orta ve büyük ölçekli işletmelerin sektöre girmesiyle, küçük ölçekli işletmelerin faaliyetlerinde bir azalma, düşüş hatta rekabet edemeyerek faaliyetlerine son verecekleri düşünülmüş fakat sonuçlar beklendiği gibi olmamıştır. Hatta küçük ölçekli işletmelerin siparişe göre çalışabilme kabiliyeti, üretimde daha esnek oluşları, atölye tipi üretime göre fabrikasyon üretimin maliyetlerinin fazla olması gibi sebepler küçük ölçekli işletmelerin sayısının artmasına neden olmuştur (Demirci, 2004: 21).

Nüfus artışı, evlenmelerdeki artış, çocuk sahibi olma veya çocukların büyümesiyle değişen ihtiyaçlar, konutlaşmadaki değişiklikler, okullaşma oranındaki

artışlar, büro ve hizmet sektörünün gelişmesi, sanayileşme sonucu kentleşmenin hızlanması, gelir seviyesindeki yükselişler, moda ve stil değişikliklerine uyum sağlama veya eski mobilyayı yenileme, tiyatro, sinema, lokanta gibi dış mekânların sayısının artması Türk mobilyacılık sektöründe ürün talebinin başlıca unsurları olarak sayılabilir (Andaç, 2008: 7).

1.6. Türkiye Mobilyacılık Sektöründe Hatay'ın Yeri

Tablo 2'de Türkiye'nin toplam mobilya ihracatının yaklaşık %80'inin beş ilde gerçekleştirildiği görülmektedir. Hatay Türkiye genelinde işyeri sayısı açısından 10. Sırada, ihracat sıralamasında ise 8. sırada yer almaktadır. Bu durum Hatay'ın Türk mobilya sektöründe önemli bir konumda olduğunu göstermektedir.

Tablo 2: Türkiye Mobilya Sektöründe Faaliyet Gösteren İşyeri Sayısı Ve İstihdam Düzeyi

İl	İşyeri Sayısı	İşyeri Dağılımı (%)	Çalışan Sayısı	Çalışan Dağılımı (%)	İhracat (\$)	İhracat Sırası
İstanbul	5.334	24,40	30.147	21,08	476.326.554	1
Ankara	2.285	11,70	12.647	9,00	115.960.428	5
İzmir	1.750	9,00	11.874	8,50	120.020.654	4
Bursa	1.739	8,90	19.351	13,80	421.086.957	2
Kayseri	888	4,60	18.407	13,20	322.876.719	3
Antalya	729	3,70	3.623	2,60	6.928.718	18
Adana	413	2,10	2.254	1,60	34.051.054	7
Samsun	384	2,00	1.704	1,20	7.042.897	17
Mersin	355	1,80	1.755	1,30	8.070.430	16
Hatay	353	1,80	1.231	0,90	33.571.035	8
Kahramanmaraş	96	0,49	1.704	1,22	765.548	50
Osmaniye	86	0,44	720	0,51	767.074	49
Toplamı	19,471	100	139.836	100	1.819.096.135	-

Kaynak: DOĞAKA, 2014: 30.

1.7. Mobilyacılık Sektöründe Yaşanan Temel Sorunlar

Mobilyacılık sektörü en fazla işgücü yoğunluğu olan sektörlerden biridir. Her sektörde olduğu gibi bu sektörde de rekabet düzeyini, gelişimini ve büyümesini etkileyen önemli temel sorunlar bulunmaktadır. Bu başlık altında söz konusu sorunlara yer verilmektedir.

1.7.1. Sermaye Yetersizliği

Ülkemizde mobilya sektöründe daha çok küçük ve orta ölçekli işletmeler yer aldığı için bu sektörde yaşanan en önemli sorun sermaye yetersizliği ve yüksek faizli kredilerdir. İşletmelere daha düşük faizle krediler sağlanmadığı teşvikler yapılmadığı için gereken finansman yatırımı yapamayan işletmeler sermayelerini kullanmakta ve daha sonra sermayelerinin azalması, bitmesi gibi durumlarla faaliyetlerinde istenilen sonuca gidememektedirler (Özgülbaş ve Koyuncu, 2011: 78-79).

1.7.2. Teknoloji Sorunu

Mobilya sektöründe küçük ölçekli işletmelerin çoğunlukta olması ve sermaye yetersizliği nedeniyle yüksek teknolojilere yönelememeleri, düşük makine kapasitesi ve

emek yoğun çalışarak daha düşük standartlarda üretim yapmalarına sebep olmaktadır. Bu durum işletmelerin piyasada rekabet koşullarını zorlaştırmaktadırlar (Yaylı, 2004: 4-5).

1.7.3. Hammadde Sorunu

Ülkemiz orman kaynakları bakımından sektörün ihtiyacı olan hammadde ihtiyacını karşılayamamakta, dışardan alınan hammaddeler gerekli standartların altında olabilmektedir. Bazen kurutulmuş yarı mamul ürünler yerine kurutulmamış yarı mamul ürünler piyasaya sunulabilmekte ve standartlara uymayan mamul ve yarı mamul kullanımları kalitesiz ürünlerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır (Akın, 2003: 46).

1.7.4. Tasarım Geliştirmede Yetersizlik

Mobilyacılık sektörü tasarım konusunda diğer sektörler nazaran rekabet düzeyi oldukça yüksek olan bir sektördür. Günümüzde insanların ihtiyaçları, istekleri değiştiğiçe tasarımda yapılacak değişiklikler işletmeleri diğer işletmelerden ayıracak, farklı ürünler ortaya çıkarabilecek fırsatlar doğurmaktadır. Ülkemizde, mobilya sektöründeki işletmelerin tasarım konusuna yeterince önem vermemeleri, sadece katalogdan bakıp yapma veya büyük işletmeleri taklit etme uygulamalarına sebep olmakta ve modern tasarım yapan uluslararası işletmeler karşısında rekabet şansımızı azaltmaktadır (SANGEM, 2011: 21).

1.7.5. Eğitimli Eleman Eksikliği

Yönetimdeki kişilerin muhasebe veya finans konularındaki eksikleri, analizlerdeki yetersizlikleri sadece üretim aşaması için değil, işletmenin yönetimi konusunda da sorunlar doğurmaktadır. Uzman eleman bulma, eğitim programlarındaki yetersizlikler sektörde sorunlar yaratmaktadır (Özgülbaş ve Koyuncu, 2011: 80).

1.7.6. Maliyet Sorunu

Mobilya ürünlerinin büyük hacimli olması hem yurtiçi ve hem yurtdışı satışlarda nakliye maliyetinin yüksek olmasına neden olmaktadır. Ayrıca vergi oranlarının, işçilik primlerinin ve enerji maliyetlerinin yüksekliği de sektörde karşılaşılan önemli mali sorunlardır (İnal ve Toksarı, 2006: 110).

1.7.7. Kayıt Dışılık

Ülkemizde kayıtlı olarak faaliyette bulunan mobilya üreticilerinin yanında, bu işi denetimlerden uzak ve kayıt dışı olarak yürüten birçok mobilya işletmesi olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple mobilya üreticilerinin ve satıcılarının sayısı tam olarak bilinmemektedir. Kayıt dışı iş yapan üreticiler diğer firmaların ilerlemesini engellemekte ve haksız rekabetin doğmasına neden olmaktadır (OAİB, 2014: 22).

1.7.8. Bilgi ve Deneyim Eksikliği

Türkiye’de mobilya sektörü, içinde bulunduğu piyasaya yönelmekte ve bildiği pazarda rekabet ederek üretim yapmaktadır. Dış pazarlar hakkında bilgi ve tecrübesi olmadığı ve geleneksel yöntemlerle çalıştığı için uluslararası pazarlara girmekten ve rekabet etmekten çekinmektedir (OAİB, 2014: 22).

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Çalışmanın bu bölümünde mobilyacılık sektörü üzerinde yapılan bazı araştırma çalışmaları hakkında bilgi verilmektedir. Çalışma kapsamında yapılmış olan literatür taraması neticesinde Türkiye’de mobilya sektöründe maliyet muhasebesi uygulamaları konusunda bir araştırma çalışmasına rastlanmamıştır. Aşağıda, çalışma kapsamında ulaşılan ve mobilyacılık sektörü üzerinde yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

Hacıhasanoğlu (2014) Kayseri’de mobilya sektöründe Kaizen Maliyetleme yöntemi kullanarak üretim maliyetlerinin düşürülmesi konusunda bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada yüksek üretim maliyetlerinin azaltılmasına yönelik öneriler geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada işletmeler açısından Kaizen Maliyetleme yönteminin oldukça iyi sonuçlar doğurduğu, diğer üretim işletmelerinin de ilgisinin stratejik maliyetleme yöntemlerine çekilmesiyle maliyetlerde önemli değişiklikler meydana geleceği sonucuna varılmıştır.

Yurdakul ve diğ. (2013) mobilya endüstrisinde hangi hammaddelerin kullanıldığı ve bunların temininde karşılaşılan sorunlar üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Mobilya işletmelerinin yoğun olduğu farklı illerde bulunan 47 işletmeye anket çalışması uygulanmıştır. Çalışma sonucunda mobilya işletmelerinin neden stok yapmadıkları, işletmelerin maliyetlerini etkileyen sebeplerin neler olduğu tespit edilmiştir.

Çolak ve Ulucan (2012) mobilya işletmelerinde karlılığı etkileyen faktörlerin belirlenmesine yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırmayı küçük, orta ve büyük ölçekli 628 mobilya işletmelerine anket uygulayarak yapmışlardır.

Özcan ve Saçlı (2009) küçük, orta ve büyük ölçekli üç mobilya işletmesinde elbise dolabı üretmeyi düşünen yatırımcıya en karlı alternatifleri seçmesine yardımcı olmak için bir çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda işletme büyüklüklerinin hangi metotta daha karlı sonuçlar doğurduğu gözlenmiştir.

Ahmadov (2006) Kayseri ilinde mobilya sektöründe faaliyet gösteren işletmeler üzerinde anket çalışması yaparak stratejik maliyetin araçlarından biri olan Hedef Maliyetlemenin mobilya sektöründe uygulanabilirliğini tespit etmeye çalışmıştır.

Uyar (2008) Denizli ilindeki üretim işletmelerinin maliyet muhasebesi uygulamalarının genel görünümünü araştırmıştır. Uyar, çalışmasında 86 üretim işletmesine anket uygulaması yapmıştır. Araştırma sonucunda genellikle maliyetlerin aylık olarak hesaplandığı, işletmelerin planlama ve gider kontrolü açısından fiili maliyet yöntemini tercih ettiği, maliyet saptama amacına göre, safha ve sipariş maliyet sisteminin kullanımının birbirine yakın olduğu, karar verme amacına göre ise tam maliyet sisteminin kullanıldığı sonuçlarına ulaşmıştır.

Kara (2008) mobilya sektöründe uygulanan fiyatlandırma ve gelir yönetimi üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmada mevsimsel dağılım gösteren müşteri talepleri 12 aylık dönemlere ayrılarak ortalama fiyata göre değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmada fiyatlar artarken müşteri taleplerinin azaldığı veya tam tersi durumun ortaya çıktığı tespit edilmiştir.

Demirci (2004) Türkiye mobilya sorunlarını araştırmış ve sorunlara çözümler geliştirmiştir. Araştırmasında küçük, orta, büyük olmak üzere toplam 608 mobilya işletmesine anket çalışması uygulamıştır. En önemli sorunun eğitimli eleman eksikliği olduğu sonucuna varmıştır.

Koç ve Aksu (1995) geleneksel yöntemlerle çalışan küçük ölçekli bir mobilya işletmesinin üretim sürecini incelemiştir. Araştırmasında 32 adet mutfak takımının üretimini gözlem ve ölçme yöntemi kullanarak bulgulara ulaşmıştır ve bu bulguları bir kişisel bilgisayar üzerinde LOTUS desteği ile değerlendirmiştir.

Ardıç (2003) mobilya sanayinde birim maliyetlerin minimize edilmesi için gerekli olan verilerin tespiti, analizi, hesaplanması ve uygulanması ile ilgili çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırma kendi sektöründe önemli bir pazar payına sahip Kayseri Merkez Çelik A.Ş. ye uygulanmıştır. Kanepeler ve koltuk takımının birim maliyetinin nasıl hesaplandığı ve hangi direkt ve endirekt malzemelerden oluştuğunu göstermeye çalışmıştır.

Özgülbaş ve Koyuncugil (2011) Antakya ilçesinin mobilya ve ayakkabıcılık sektörü durumu ile ilgili bir proje ortaya koymuştur. Proje, Antakya Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) tarafından ve Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA) finansmanıyla gerçekleştirilmiştir. Antakya'nın mobilya ve ayakkabıcılık sektörü durumu 627 işletmeye anket çalışması yapılarak tespit edilmeye çalışılmıştır.

Demir ve Sütçü (2002) çalışmasında, Isparta'da Orman Ürünleri Endüstrisinde faaliyet gösteren KOBİ'lerin kriz sonrası üretim, teknoloji ve finansman anlamında yaşadıkları sorunları tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmada yüz yüze anket yöntemi uygulanmıştır. 33 işletmeden elde edilen anket verileri değerlendirilmiş ve işletmelerin en fazla sermaye temininde finansman sorunu yaşadıkları ve bu sorunu banka kredileriyle aşmaya çalıştıkları sonucuna varmışlardır.

Stöttinger (2001) tarafından yapılan çalışmada, sistem, elektrik ve makine mühendisliği, plastik ve mobilya olmak üzere toplam 5 farklı sektördeki 45 yöneticiyle mülakat yapılmıştır. Çalışmada firmanın ihracattaki deneyimi ve firmanın personel sayısına göre büyüklüğü değişken olarak ele alınmıştır. Sonuçlara göre, yurtdışı pazarlarda deneyimsiz firmalar katı maliyet artı yöntemini kullanırken, deneyimli firmaların ise kar maksimizasyonu gibi finansal amaçları ele aldığı sonucuna varılmıştır.

Bu çalışmada ise, Türkiye genelinde işyeri sayısı açısından 10. sırada, ihracat sıralamasında ise 8. sırada yer alarak mobilyacılık sektöründe ekonomik olarak önemli bir yere sahip olan Antakya'da faaliyette bulunan firmaların maliyetlerini nasıl hesapladıklarını, maliyet analiz çalışmaları yapıp yapmadıklarını, bu analizlerin yönetsel kararlarda kullanımı, maliyet muhasebesi uygulamalarının bilincinde olup olmadıkları araştırma konusu edilmektedir.

Çalışmanın bu yönüyle şirket uygulamalarındaki eksikliklerin saptanması ve şirketlere çözüm önerileri sunulması açısından önemli olduğu, içeriği açısından özgün nitelik taşıdığı ve maliyet muhasebesi uygulamaları konusunda yapılan çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

İhracat açısından da önemli gelişmelerin yaşandığı nadir sektörlerimizden biri olan mobilya sektörü ülkemiz ekonomisi için oldukça önemli bir yere sahiptir. Teknolojik gelişmelerin yanı sıra müşteri zevk ve beklentilerinin de sürekli değişmesi mobilyacılık sektöründeki rekabetin nedenlerini teşkil etmektedir. Öte yandan sektörde maliyet kararlarını etkileyen birçok unsur bulunmaktadır. Bu sebeple işletmelerin yeni

tasarımlar geliştirme ve düşük maliyetle istenilen kalitede ürün üretmenin yanı sıra maliyet hesaplaması ve kontrolüne yönelik yöntem ve teknikler kullanması da rekabet ortamındaki avantaj sağlayabilecek unsurlardan biri olarak kabul edilebilir.

Bu çalışmada mobilyacılık sektöründe el yapımı geleneksel üretimden modern teknoloji kullanımına dayalı üretime geçmekte olan Antakya’da mobilya sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin üretim maliyetinin hesaplanması, kontrolü ve analizine yönelik yöntem ve teknikleri kullanma düzeylerinin tespit edilmesi suretiyle uygulamada eksik görülen hususların giderilmesine yönelik öneriler geliştirilmesi ve önerilerin sektördeki işletmelerle paylaşılarak Antakya ölçeğinde işletmelerin uygulamalarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

3.2. Araştırmanın Kapsamı

Çalışmanın ana kitlesini, Antakya Mobilyacılar ve Hırcırcılar Odası’ndan elde edilen verilere göre, Antakya mobilyacılık sektöründe faaliyet gösteren 400 işletme oluşturmaktadır. Çalışmanın örnekleme tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden “Yargısal Örnekleme” yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırma çalışmasına katkı sağlayacağı düşünülen 66 mobilya firması iradi olarak seçilmiştir. Örneklemede yer alan mobilyacıların çoğunluğu Antakya Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet göstermektedir.

Çalışma kapsamındaki mobilya firmalarının üretim maliyet yöntemlerinden hangisini kullandıklarını, maliyet analiz çalışmalarının yönetsel kararlarda kullanımı, sektörün maliyet muhasebesi uygulamalarının bilincinde olup olmadıklarını tespit etmeye yönelik anket formu hazırlanmıştır. Hazırlanan anket formları iradi olarak seçilen 66 mobilyacıların yönetici veya sahibi ile yüz yüze görüşülerek uygulanmıştır.

Anket uygulamasında elde edilen veriler SPSS programında işleme tabi tutularak frekans tabloları çıkarılmış ve ayrıca bazı unsurlar arasında ilişki olup olmadığının tespiti için Ki-kare testi ve Çapraz Tablolar (Crosstabs) analizi yapılmıştır.

3.3. Anket Formunun Hazırlanması ve Uygulanması

Anket çalışması genel bilgiler bölümü ile birlikte iki bölümden ve 12 sorudan oluşmaktadır. İlk bölüm, anketi cevaplayan mobilya firmasının unvanının, faaliyet süresinin ve çalışan personel sayısının sorulduğu 3 sorudan oluşan genel bilgiler bölümüdür. İkinci bölümde, üretim maliyet hesaplama yöntemlerine yönelik soruların sorulduğu toplam 9 sorudan oluşan bölümdür. İkinci bölümde firmanın uyguladığı üretim sistemine, maliyetleri nasıl sınıflandırdıklarına, kullandıkları maliyet hesaplama yöntemlerinin neler olduğuna, maliyet analiz çalışmalarının yapılaş şekillerine ve bunları yönetsel kararlarda kullanıp kullanmadıklarına, firmanın performans ölçümüne, mamul maliyetini en fazla etkileyen unsura ve başarısını rakiplere kıyasla en fazla etkileyen unsura ilişkin sorular yer almaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Araştırma kapsamındaki şirketlerin yaklaşık % 15’i 1–10, % 65’i 11–50 ve %20’si 51–100 personele sahiptir. Dolayısıyla söz konusu işletmelerin yaklaşık %85’i 11–100 arası personel çalıştırmaktadır.

Araştırma kapsamındaki şirketlerin %28,8’i anonim, %71,2’si limited şirkettir.

Araştırma kapsamındaki şirketlerin % 9,1’i 1 – 5 yıl, % 31,8’i 6 – 10 yıl, % 28,8’i 11 – 15 yıl ve %30,3’ü 16 yılın üzerinde bir süredir faaliyette bulunmaktadır.

Araştırma kapsamındaki şirketlere yöneltilen sorularla işletmelerde kullanılan maliyet hesaplama sistemi, maliyetleri sınıflandırma şekli, maliyet hesaplama yöntemi, maliyet analiz çalışmaları, maliyet analizinin yönetsel kararlarda kullanılması, performans ölçümünün değerlendirilmesi gibi maliyet muhasebesi uygulamaları ile mamul maliyetini etkileyen unsurlar ve işletmelerde başarıyı rakiplere kıyasla en fazla etkileyen unsurlara yönelik veriler elde edilmiştir.

Çapraz tablolar analizi:

Şirketlere yöneltilen sorularla elde edilen; işletme başarısını rakiplere kıyasla en fazla etkileyen unsur, mamul maliyetini en fazla etkileyen unsur, yönetsel açıdan maliyet hesaplama yaklaşımı, performans ölçümü, maliyet analizinin yönetsel kararlarda kullanımı, işletmelerin maliyet analiz çalışmaları, üretim sistemi, maliyetleri sınıflandırma şekli gibi uygulamaların şirket unvanına göre, işletmenin faaliyet süresine göre ve personel sayısına göre dağılımı arasında çapraz tablolar analizi yapılmıştır.

Ki-Kare Analizi

Şirketlere yöneltilen sorularla elde edilen veriler kullanılarak; personel sayısı, üretim sistemi, maliyetlerin sınıflandırılması, maliyetin kapsamını belirleyen yöntemler, maliyetin zamanını belirleyen yöntemler (fiili/standart maliyet yöntemi kullanımı), maliyet analizi yapma durumu, maliyet analizinin bazı yönetsel kararlarda kullanımı, performans ölçümleri, yönetsel maliyetleme yaklaşımları (Tam Zamanında Üretim Yöntemi, Hedef Maliyetleme ve Kaizen Maliyetleme gibi maliyet yönetimine yönelik yaklaşımların kullanılması) gibi uygulamaların şirketin unvanına (Limited veya anonim şirket) göre dağılımı Ki-Kare analizi ile incelenmiştir. Anonim şirketlerde limited şirketlere kıyasla daha kurumsal bir yapı olabileceği, bu itibarla anonim şirketlerde bu uygulamaların daha yaygın olabileceği beklenebilir.

Ancak şirket türü ile yukarıdaki değişkenlerin her biri arasındaki ilişkiyi gösteren p değeri (anlamlılık düzeyi) 0,05'den büyük çıkmıştır. Bu durum, iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla, araştırma kapsamındaki şirketlerin anonim veya limited şirket olmasının, yukarıda sayılan maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamaları ile çalışan personel sayısı üzerinde önemli bir etkisi bulunmadığı görülmüştür.

Aynı şekilde maliyet hesaplama yöntemi, maliyetlerin sınıflandırması, maliyetin kapsamını belirleyen yöntemler, maliyetin zamanını belirleyen yöntemler (Fiili/standart maliyet yöntemi kullanımı), maliyet analizi yapma durumu, maliyet analizinin bazı yönetsel kararlarda kullanımı, performans ölçümleri, yönetsel maliyetleme yaklaşımları (Tam Zamanında Üretim Yöntemi, Hedef Maliyetleme ve Kaizen Maliyetleme gibi maliyet yönetimine yönelik yaklaşımların kullanılması) gibi uygulamaların şirketin personel sayısına göre dağılımı Ki-Kare analizi ile incelenmiştir. Çalışan sayısının fazla olduğu işletmelerde, çalışan sayısının az olduğu işletmelere kıyasla daha kurumsal bir yapı olabileceği, bu itibarla çalışan sayısının fazla olduğu işletmelerde bu uygulamaların daha yaygın olabileceği beklenebilir.

Ancak çalışan sayısı ile yukarıdaki değişkenlerin her biri arasındaki ilişkiyi gösteren p değeri (anlamlılık düzeyi) burada da 0,05'den büyük çıkmıştır. Bu durum, iki değişken arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla, araştırma kapsamındaki şirketlerin çalışan sayılarının, yukarıda sayılan maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamaları üzerinde önemli bir etkisi bulunmadığı görülmüştür.

SONUÇ

Çalışmada elde edilen bulguların değerlendirilmesi neticesinde Türkiye genelinde mobilya sektöründe ihracat sıralamasında sekizinci, işletme sayısında onuncu sırada bulunan Antakya'da mobilya sektöründe faaliyette bulunan işletmelerin maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamalarına yönelik olarak aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

1. Elde edilen bulgular genel olarak şirketlerdeki maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamaları ile şirketlerin türü arasında bir ilişki olmadığını göstermektedir.

2. Elde edilen bulgular genel olarak şirketlerin maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamaları ile şirketlerin faaliyet süresi arasında bir ilişki olmadığını göstermektedir.

3. Elde edilen bulgular genel olarak şirketlerin maliyet muhasebesi ve maliyet yönetimi uygulamaları ile şirketlerin çalışan sayısı arasında bir ilişki olmadığını göstermektedir.

4. Şirket türüne bağlı olmaksızın araştırma kapsamındaki şirketlerin %75,8'sinin sipariş maliyet sistemini, %59,1'inin ise safha maliyet sistemini kullandığını tespit edilmiştir. Bazı şirketlerin üretim koşulları gereği her iki yöntemden de yararlandığı anlaşılmaktadır. Bu tespit, araştırma kapsamındaki şirketlerin çoğunda üretim koşullarının gerektirdiği maliyet hesaplama yönetiminin kullanıldığını göstermektedir.

5. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %83,3'ü fiyatlandırma kararı ile ilgili çalışma yapmaktadır.

6. Araştırma kapsamındaki şirketlerin yaklaşık %78,8'inin maliyetleri sabit ve değişken olarak sınıflandırdığı tespit edilmiştir. Bu sınıflandırma başa baş analizi, fiyatlandırma kararları, makine ve donanım yenileme kararları gibi maliyet analizi gerektiren hususların etkin bir şekilde değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

7. Araştırma kapsamındaki şirketlerin yaklaşık %70'inin maliyetleri yarı sabit ve yarı değişken olarak sınıflandırmadığı tespit edilmiştir. Oysa bu sınıflandırma toplam maliyet fonksiyonunun oluşturulması ve maliyetlerin üretim miktarı ile olan ilişkisinin tespiti açısından büyük önem taşımaktadır.

8. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %51,5'inin Tam Maliyet, %30,3'ünün Değişken Maliyet ve %18,2'sinin Normal Maliyet Yöntemini kullandığı tespit edilmiştir. Söz konusu şirketlerde en fazla kullanılan yöntemin Tam Maliyet Yöntemi olduğu anlaşılmaktadır. Vergi uygulamaları açısından Tam Maliyet Yönteminin uygulanması yasal bir gereklilik olmakla birlikte, maliyet yönetimi ve katkı payı analizi uygulamaları açısından Değişken Maliyet Yönteminin, talep dalgalanmalarından kaynaklanabilecek birim sabit maliyet farklılıklarının önlenmesi açısından da Normal Maliyet Yönteminin uygulanması önem taşımaktadır.

9. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %45,5'inin üretilen birimlerin maliyetinin hesaplanmasında Standart Maliyet Yöntemini, %54,5'inin ise Fiili Maliyet Yöntemini kullandığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla araştırma kapsamındaki şirketlerde, maliyet yüklemelerinde fiili değerleri kullanan firma sayısı, standart değerleri kullanan firma sayısına göre %10 daha fazladır. Standart maliyetlerin saptanması ve bütçelerin bu değerlere göre yapılması, maliyet kontrolü açısından önem taşımaktadır.

10. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %69,7'sinin başa baş analizi, %27,3'ünün katkı payı analizi, %39,4'ünün malzeme maliyeti analizi ve %33,3'ünün işçilik maliyet analizi yaptığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla şirketlerin çoğu katkı payı analizi ile malzeme ve işçilik maliyeti analizi yapmamaktadır. Değişken maliyet yöntemini uygulayan şirketlerin oranına bakıldığında (%30,3) bu sonuç şaşırtıcı değildir.

11. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %37,9'unun kapasite artırma kararlarında, %57,6'sının ise yenileme kararlarında maliyet analizinden yararlandığı tespit edilmiştir.

12. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %51,5'inde üst yönetimin, işletmenin cari yıl performansını bütçe, tahminler ve önceki dönem bütçe sonuçları ışığında düzenli olarak izlediği tespit edilmiştir. Bu oran standart maliyet değerlerini kullanan şirketlerin oranına yakındır. Bu bağlamda araştırma kapsamındaki şirketlerin yarıya yakınında standart maliyetlerin kullanıldığı ve cari dönem sonuçlarının standart değerler ve bütçeler çerçevesinde değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

13. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %28,8'inde Tam Zamanında Üretim yönteminin, %63,6'sında hedef maliyetlemenin ve %27,3'ünde Kaizen maliyetlemenin uygulandığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamındaki şirketlerin çoğunda, özellikle son yıllarda ağır rekabet ortamında ayakta kalma mücadelesi veren şirketler için önemli çözümlerden biri haline gelen hedef maliyetleme yaklaşımının kullanıldığı anlaşılmaktadır. Hedef maliyetleme yaklaşımının kullanılması sektörde yenilikçi bir anlayışın gelişmesi açısından önem taşımaktadır.

14. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %74,2'sinin fırsat maliyeti hesaplamasında, %62,1'inin kapasite artırma kararlarında, %42,4'ünün ise yenileme kararlarında maliyet analizinden yararlanmadığı tespit edilmiştir. Oysa maliyet analizleri işletmelerin maliyet yönetimi performansları açısından büyük önem taşımaktadır.

15. Araştırma kapsamındaki şirketlerin %62,1'inde işletmedeki tüm kilit faaliyetlerin, yetkilendirilen kişiler tarafından izlendiği tespit edilmiştir. Bu sonuç işletmelerin çoğunda önemli faaliyetler için personel yetkilendirmesi yapıldığını ve faaliyetlerin kontrol edildiğini göstermektedir.

16. Araştırma kapsamındaki şirketlerde karlılığı en fazla etkileyen unsurların %47 oranla işçilik maliyetleri, %42 oranla hammadde girdi maliyetleri olduğu tespit edilmiştir.

17. Araştırma kapsamındaki şirketlerin çoğu, şirketin başarısını rakiplere kıyasla en fazla etkileyen unsurun "mamul kalitesi" olduğunu düşünmektedir.

ÖNERİLER

Araştırmada ulaşılan sonuçlar dikkate alınarak aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Araştırma kapsamındaki şirketlerin çoğunun maliyetlerini analiz ederek yarı sabit ve yarı değişken sınıflandırmasını yapması gerekmektedir. Zira bu husus maliyet fonksiyonunun belirlenmesi, maliyet davranışı ile üretim miktarı arasındaki ilişkinin ölçülmesi, başa baş analizi, fiyatlandırma kararları, makine ve donanım yenileme kararları gibi maliyet analizi gerektiren hususların etkin bir şekilde değerlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

2. Araştırma kapsamındaki şirketlerin genelde Tam Maliyet Yöntemini kullandığı anlaşılmaktadır. Oysa etkin bir maliyet yönetimi, katkı payı analizi uygulamaları, doğru ve rekabetçi fiyatlandırma kararları alınması açısından Değişken Maliyet Yöntemine önem verilmesi gerekmektedir.

3. Sabit maliyetlerin aylar veya mevsimler itibariyle dalgalanma gösterme ihtimaline karşın şirketlerde Normal Maliyet Yönteminin uygulanması da önem taşımaktadır. Bu bağlamda satışları dönemsel olarak dalgalanma gösteren işletmelerin sabit genel üretim maliyetlerini normal maliyet yöntemine göre dağıtmaları uygun olacaktır.

4. Araştırma kapsamındaki şirketlerin yarısından azı Standart Maliyet Yöntemini kullanmaktadır. Oysa gerek rekabet koşullarının yoğun olduğu pazar koşullarında ayakta kalmak, gerek işletmenin hammadde ve malzeme stoklarının etkin kontrolü için, gerekse de işçilik zamanlarında verimliliği sağlamak açısından mamul maliyetlerinin standart değerlerle belirlenmesi hayati önem taşımaktadır.

5. Araştırma kapsamındaki şirketlerin çoğunda fırsat maliyeti hesaplaması, kapasite artırma kararları, makine ve teçhizat yenileme kararları için maliyet analizinden yararlanılması gerektiği görülmektedir.

6. Şirketlerde stok maliyetlerinin azaltılması amacıyla Tam Zamanında Üretim yönteminin, mamul ve üretim sürecinde sürekli iyileştirme yapılarak hem mamulün kalitesinde ve fonksiyonlarında iyileştirme, hem de üretim maliyetinde azalış sağlamaya yönelik Kaizen maliyetleme anlayışının benimsenmesi gerekmektedir.

7. İşletmelerin satış olanaklarını artırması ve Türkiye sıralamasındaki yerini yükseltmesi için dış pazarlar hakkında daha fazla bilgi edinmeleri, uluslararası fuar ve sergilere katılmak suretiyle deneyim kazanmaları ve yeni pazarları keşfetmeleri gerekmektedir.

8. Ülkemiz mobilya sektörünün en önemli sorunlarından biri olan tasarım geliştirme eksikliğinin rekabet etme ve itibar açısından ne denli hayati bir değeri olduğu dikkate alınmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ahmadov, T. (2006). Stratejik Maliyet Yönetiminin Bir Enstrümanı Olarak Hedef Maliyetleme Yöntemi ve Mobilya Sektöründe Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Akın, H. (2003). İstanbul'da Kobi Kapsamındaki Mobilya Üretim İşletmelerinin Yapısal Sorunları ve Çözüm Önerileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akyüz, İ. (1998). Mobilya Tercihinde Tüketici Davranışlarının Cinsiyet Açısından Araştırılması (Trabzon İli Merkez İlçe Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Andaç, T. (2008). Kayseri İli Mobilya Tüketici Tercihleri Üzerinde Bir Araştırma. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş.
- Ardıç, M. (2003). Mobilya Sanayinde Birim Maliyetlerinin Hesaplanması-Teori ve Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ceylan, A. (2009). Mobilya Sektöründe Tedarik Zinciri Yönetimi ve Bir Uygulama. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- CSIL. World Furniture Outlook 2015. Milano: Centre For Industrial Studies.
- Çolak, M. ve Ulucan, A. (2012) “Mobilya Endüstrisinde Karlılığı Etkileyen Faktörlerin UTADIS Yaklaşımı ile Belirlenmesi” *Sosyo ekonomi*, Ocak-Haziran 2012-1: 251-262.
- Demirci, Selçuk (2004). Türkiye Mobilya Endüstrisinin Yapısı Sorunları ve Çözüm Önerileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Demir, Y. ve Sütçü, A. (2002). “Kriz Sonrası Isparta Orman Endüstri KOBİ'lerin Üretim, Teknoloji ve Finansman Sorunlarının Analizi” *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 2: 79-96
- DOĞAKA. 2014 Mobilyacılık Sektör Raporu.
- Hacıhasanoğlu, Tansel (2014). “Üretim Maliyetlerinin Düşürülmesinde Kaizen Maliyetleme Yöntemi ve Mobilya Sektöründe Bir Uygulama” *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(2): 47-63.
- İnal, M. E. ve Toksarı, M. (2006). “Mobilyacılık Sektöründe Karşılaşılan Pazarlama Sorunları ve Bu Sorunlara Çözüm Üretmeye Yönelik Bir Araştırma: Kayseri Örneği” *ZKU Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4): 105-121.
- Kara, G. (2008). Mobilya Sektöründe Fiyatlandırma ve Gelir Yönetimi Uygulaması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Koç, K.H. ve Aksu, B. (1995). “Küçük Ölçekli Bir Mobilya İşletmesinde Üretim Sürecinin Analizi” *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 45(2): 78-91.
- OAIİB. Mobilya Sektör Raporu, Ankara: Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri, 2014.
- Özcan, S. ve Saçlı, C. (2009). “Elbise Dolabı Üretimi İçin Yatırım Alternatifinin Seçilmesi ve Mobilya Sektöründe Bir Uygulama” *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 12(18): 251-272.

- Özgülbaş, N. ve Koyuncugil, A.S. (2011). Antakya Mobilya ve Ayakkabıcılık Sektörel Araştırma Projesi, Antakya.
- SANGEM (2011). Eskişehir Mobilya Sektörü İşletme Analizi Çalışması, Ağustos 2011, Eskişehir.
- Stottinger, B. (2001) “Strategic Export Pricing: A Long and Winding Road” *Journal of International Marketing*, 9(1), 40-63.
- TDK, (2016) *Mobilya*. Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.58e728f82cdb02.15929617
- Tekin M.(Mehmet Tekin’in Antakyalı mobilya ustası Keskin Keser ile yapmış olduğu mülakat notları)
- T.C. Ekonomi Bakanlığı. 2016 Mobilya Sektör Raporları.
- Toksarı, M. (2004). Mobilyacılık Sektöründe Karşılaşılan Pazarlama Sorunları ve Çözümüne İlişkin Bir Araştırma. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Trademap. Dünya mobilya ithalatında ilk 20 ülke. ITC-International Trade Center.
- TÜİK (2015). GTİP 4'lü, Ülkelere göre mobilya ihracat değerleri. Ankara: Bilgi İşlem Merkezi Veritabanı, Türkiye İstatistik Kurumu.
- Uyar, S. (2008). “Denizli’de Faaliyet Gösteren Üretim İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi Uygulamaları” *MUFAD Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 38: 132-146.
- Yaylı, K. (2014). Türkiye Mobilya Endüstrisi Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Yapısal İncelemesi, Sorunları ve Çözüm Önerileri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Yurdakul, Ü., Çolak, M. ve Çetin, T. (2013). “Mobilya Endüstrisinde Kullanılan Hammaddeler ve Tedarikinde Karşılaşılan Sorunlar” *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 13(2): 220-227.

A Research Study on Cost Accounting Practices in the Furniture Sector: The Case of Antakya

Mehmet ÖZBİRECİKLİ

Mustafa Kemal University
Faculty of Economics and Administrative
Sciences, Antakya-Hatay, Turkey
orcid.org/0000-0001-5539-4658
mozbirecikli@yahoo.com

Leman Meltem TÜFEKÇİ

Mustafa Kemal University
Institutes of Social Sciences
Antakya-Hatay, Turkey
orcid.org/0000-0002-3924-2571
meltemt.1990@gmail.com

Extensive Summary

This study aims to provide contribution to furniture enterprises with suggestions generating from the present study by determining to what extent furniture enterprises in Antakya, which have experienced transition from handmade traditional furniture production to using modern technology in furniture production, use contemporary methods and techniques for cost calculation and control.

Data were gathered by applying questionnaire through face to face interview to the manager or owner of 66 furniture enterprises selected volitionally from furniture enterprises operating in the city Antakya. The data obtained through the questionnaire were processed by means of the SPSS program in order to prepare frequency tables and make Ki-Kare test and Cross-table (Crosstabs) analysis to determine if there is a relationship between some elements herein.

We revealed followings by analysing data obtained from the surveyed enterprises which operates in Antakya furniture sector:

- 1- Findings show that no relationship exist between type of companies and cost accounting/cost management practices used in the said companies.
- 2- Findings show that no relationship exist between age of companies and cost accounting/cost management practices used in the said companies.
- 3- Findings show that no relationship exist between number of employees of companies and cost accounting/cost management practices used in the said companies.
- 4- Findings show that no relationship exist between age of companies and cost accounting/cost management practices used in the said companies.
- 5- Regardless of type of companies, 75.8% of the surveyed enterprises use Job Order Costing Method and 59.1% of the surveyed enterprises use Process Costing Method. It is understood that some companies use both methods due to their production process requirements.
- 6- Approximately fifty percent of the surveyed enterprises use Standard Costing Method and fifty percent of them uses Historical Costing Method in calculating cost of units produced.
- 7- Most of the surveyed enterprises make break-even point analysis in their decision making process.

- 8- Most don't make contribution margin analysis and material-labour cost analysis.
- 9- Most don't use modern managerial accounting approaches herein.
- 10- 83.8% of the surveyed enterprises make analysis for decision making for pricing.
- 11- We revealed that 78.8% of the surveyed enterprises classify costs as fixed and variable.
- 12- More than fifty percent of the surveyed enterprises use Full Costing Method and %30 uses Variable Costing Method. As known, enterprises must apply Full Costing Method due to the Tax Law. From cost management point of view, Variable Costing Method should be used for the purpose of cost control and break-even point analysis.
- 13- We revealed that 69.7% of the surveyed enterprises make break-even point analysis, 27.37% make contribution margin analysis, 39.4% make raw material analysis and 33.3% make labour cost analysis. As a result, most don't make contribution margin, raw material and labour cost analysis. These findings comply with the findings about use of Variable Costing Method.
- 14- We revealed that the surveyed enterprises benefit from cost analysis in their capacity planning (37.9%) and in their renovation decision making process (57.6%).
- 15- We revealed that 28.8% of the surveyed enterprises apply Just in Time approach, 63.6% apply Target Costing and 27.3% apply Kazien approach.
- 16- We revealed that the surveyed enterprises do not benefit from cost analysis in calculating opportunity cost (74.2%), in decision making for capacity change (62.4%), and in decision making for renovation of fixed assets (42.4%).
- 17- We revealed that the surveyed enterprises see portion of raw material cost 42% and portion of labour cost 47% in total cost of product.

Suggestions

- 1- Most of the surveyed enterprises should classify and define their production-related fixed and variable costs. Indeed it is quite crucial to set mix cost function in order to analyse cost behaviours and break-even point, and for decision making for pricing and renovation of tangible assets,
- 2- Most of the surveyed enterprises use Full Costing Method. Whereas Variable Costing Method should be used in order for an effective cost management and decision making for pricing in competitive business environment.
- 3- Approximately fifty percent of the surveyed enterprises use Standard Costing Method in calculating cost of units produced. Whereas enterprises which want to survive in competitive business environment should use standard metrics such as labour cost, labour time, raw material amount in order to use labour and raw material sources effectively.

- 4- Most of the surveyed enterprises should benefit from cost analysis in calculating opportunity cost, in making decision for capacity change and for renovation of tangible assets.
- 5- Most of the surveyed enterprises should benefit from Kazien approach and Just in Time, if appropriate for their business environment and conditions.
- 6- Most of the surveyed enterprises should obtain information about national and international markets and customer needs in order to extend their market share.
- 7- The surveyed enterprises should pay attention to design of their products in order to take competition advantage and build a reputation.